

Tilsynserklæring for skoleåret 2022/2023 for Stadil-Vedersø Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 280549	Skolens navn: Stadil-Vedersø Friskole
----------------------	--

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Elmo Flaskager Hansen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
13-10-2022	0.-1. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	7.-9. klasse	Kulturfag, historie, samfundsfag og religion	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	2.-3. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	4.-6. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	0.-1. klasse	Matematik	Naturfag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	2.-3. klasse	Håndværk og design	Praktiske/musiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	4.-6. klasse	Idræt	Praktiske/musiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	7.-9. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	1. klasse	Religion	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	2.-3. klasse	Historie	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	4.-6. klasse	Matematik	Naturfag	Elmo Flaskager Hansen
13-10-2022	7.-9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen

07-03-2023	7.-9. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	0.-1. klasse	Matematik	Naturfag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	2.-3. klasse	Natur/teknik	Naturfag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	4.-6. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	7.-9. klasse	Håndværk og design	Praktiske/musiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	4.-6. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	2.-3. klasse	Idræt	Praktiske/musiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	1. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	2.-4. klasse	Geografi	Naturfag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	4.-6. klasse	Håndværk og design	Praktiske/musiske fag	Elmo Flaskager Hansen
07-03-2023	7.-9. klasse	Samfundsfag	Humanistiske fag	Elmo Flaskager Hansen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har overværet undervisningen i to hele skoledage, og som det fremgår af ovenstående tillige inden for de tre fagområder. Med lærere og skoleleder har jeg drøftet undervisnings- og årsplaner. Desuden har jeg vurderet undervisningsmaterialernes faglige og pædagogiske kvalitet, samt at diverse materialer var genkendelige fra folkeskolen.

Under mit besøg den 13. oktober 2022 drøftede jeg en række forhold med skoleleder Jesper Have Bjerresgaard:

1. Årsplaner

Alle lærerne udarbejder årsplaner, som jeg så eksempler på, ligesom jeg med lærere drøftede/modtog årsplaner. Af undervisningsmaterialer anvendtes bøger og andet fysiske materialer på de yngste klassetrin, mens skolen på de ældre klassetrin også abonnerer på fagportalen Alinea.

2. Naturfag

Skolen gør i udstrakt grad brug af udeundervisning i fysik. I øvrigt har skolen en aftale om at anvende fysik/kemilokalet på Vedersø Efterskole, hvilket sker på særlige temadage.

3. Fælles Mål.

Skolen følger de Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder (CKF) med beskrevne mål, indholdsbeskrivelser og undervisningsvejledninger for alle fag.

4. Afgangsprøve efter niende klasse

Ligesom sidste skoleår har skolen også i skoleåret 2022-23 valgt at være eksamensfri, hvilket betyder, at eleverne på niende klassetrin ikke tilbydes Folkeskolens afgangsprøver. I forbindelse med optagelse på en ungdomsuddannelse udarbejder skolen en uddannelsesparathedsvurdering inden for de tre områder: Det humanistiske, det naturfaglige og det praktisk-musiske. Dvs., at skolen heller ikke afholder prøve i historie efter 9. klasse.

Under mit besøg på skolen den 7. marts 2023 benyttede jeg muligheden for at sige tak til skoleleder Jesper Have Bjerresgaard for et godt samarbejde gennem de to år, jeg har været tilsynsførende på skolen. Jesper har valgt at søge nye udfordringer og havde kun få dage tilbage på skolen. Det har været en fornøjelse at være tilsynsførende og opleve en velfungerende skole under Jesper Have Bjerresgaards ledelse.

Morgensang

Under mine besøg fulgte jeg skolens morgensang efterfulgt af bevægelse og udlevering af frugt. Her noterede jeg følgende den 13. oktober 2022: Med musik- og korledsagelse på skærmen sang elever og lærere sangen "Livstræet" med tekst og musik af Erik Lindebjerg og Hans Holm. Under temaet "Vandring" var dagens emne laksens vandring fra åen, ud i havet og tilbage for at gyde. Læreren fortællingen blev tydeliggjort med en film herom.

Den 7. marts 2023 overværede jeg igen morgensang og fortælling for alle skolens 58 elever i foyeren. Læreren downloadede sangen Tingfindersangen Pippi. Derefter læste læreren en historie om kong Erik Ejegod (1095-1103), som på sit korstog døde og blev begravet på Cypern. - En god fortælling, som fangede elevernes interesse.

Den 7. marts 2023 overværede jeg tillige:

Bevægelse

Efter morgensang var der leg med bold, nepalbold, hvor eleverne stod i en rundkreds med let spredte ben. En bold smides ind midt i kredsen, og deltagerne skulle nu forsøge med hænderne at slå bolden ud gennem de andres spredte ben samtidig med, at man forsvarede sig selv. En god leg, som skabte en god stemning.

Læsebånd

Legen blev efterfulgt af uddeling af frugt, og derefter fordelte eleverne sig i deres respektive klasser, hvor den stod på såkaldt læsebånd i et kvarter. I 4.-6. klasse læste en elev "Pjok og Petrine", en anden "Hvide Løgne" og en tredje "Harry Potter". I 7.-9. klasse læste alle bogen "Langt fra det hvide hus" af Mette Vedsø. God koncentration i de klasser, jeg besøgte.

Ugens leg

Et par elever fra 5. klasse var i den efterfølgende pause optaget af at forberede ugens leg til kommende torsdag for primært 0.-5. klasse. Legen, som de forberedte, hed "Blandede bolsjer" og tog udgangspunkt i, at eleverne skulle stå i rundkreds med en person i midten, som fx skulle sige: "Alle med A i navnet bytter plads". Det handlede nu om at fange en af de pågældende, hvorefter de to skulle bytte plads. – Konstaterede, at eleverne tog ansvar!

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Der er enkelte elever, som har dansk som andetsprog. Disse elever modtager en særlig støtte i dansk.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

I det følgende er der en række eksempler på, hvad jeg har noteret under mine besøg i klasserne:

I 0.-1. klasse i dansk havde eleverne et tema om "vaner". Der var en samtale om, hvad vaner kunne være. Eleverne nævnte bl.a. at gå tur, lege og drikke mælk. Jeg konstaterede, at eleverne havde tegnet og skrevet, hvad de spiste til morgenmad og aftensmad, samtidig med at lærer og elever talte om, hvem man spiste sammen med, og hvad man talte om under spisningen. Der var god koncentration i klassen.

I faget religion havde læreren på tavlen inden timens begyndelse tegnet store Goliat og lille David. I timens begyndelse fortalte læreren om de to personer, om Davids klogskab, om israelitternes kong Saul, og at der var fjendskab mellem israelitterne og filistrene. Det kom da også til kamp mellem David og Goliat fra israelitternes fjende, filistrene. Læreren læste herefter fortællingen om David og Goliat. På et tidspunkt siger Goliat: "Kom med en mand, så vi kan kæmpe med hinanden!". David trådte frem og med et velvalgt skud fra en slangebøsse dræbte han Goliat. Mens læreren læste, tegnede og malede eleverne de to kæmpende. Eleverne lyttede interesseret, mens de tegnede og malede. Der blev talt om fortællingen bagefter. Undervisningsmaterialet til brug i første klasse er bl.a. hentet fra RAMS (Folkekirkens Skoletjeneste Ribe Stift). Senere læste læreren højt fra "Sigurd fortæller bibelhistorie".

Under et senere besøg i 1. klasse var eleverne optaget af lære om opbygning af en sætning. De forstod, at en sætning skulle give mening. Sætningen blev konkretiseret ved en togvogn med et lokomotiv som grundled, fx et navn efterfulgt af vogne med udsagnsled og en række andre led. Eleverne klistrede derefter små sedler (vogne) på større stykker papir, hvor de på hver seddel skrev et ord, så ordene gav mening. Eleverne var vældig optaget af at klistre og skrive. En god praktisk øvelse.

Mens eleverne i 7.-9. klasse i faget dansk var optaget af et filmprojekt benyttede jeg lejligheden til at tale med læreren om årsplanen for faget og undervisningsmaterialer. Læreren havde udarbejdet relevant struktur i faget. I arbejdet med litteratur forventes det, at eleverne bruger tid på at læse hjemme, ligeledes at der afsættes tid til skriftligt arbejde. Et udpluk fra årsplanen: Eleverne skal læse og analysere to romaner, "21 måder at dø på" og "Soldater græder ikke". Desuden skal der læses noveller, digte og sagtekster.

I 2.-3. klasse i faget historie arbejdede eleverne med et emne om vikingerne og var i denne forbindelse i billedkunstlokalet for at fremstille materiale i pap om vikingetiden. Eleverne fremstillede sværd og skjold og skrev deres navne med runeskrift. Der arbejdes med udgangspunkt i lærebogen "Hit med historien".

På mit besøg i 4.-6. klasse i engelsk lyttede jeg med, mens eleverne to og to på skift stillede hinanden spørgsmål og gav svar. Udmærket! Derefter blev der vist en film om at bevæge sig rundt i byen med tekst og tale på engelsk – igen for at styrke det talte sprog. Eleverne har to lektioner afbrudt af en aktivitet i gymnastiksalen. Her stillede eleverne op i en rundkreds og kastede med bold til hinanden. Opgaven var at svare på engelsk med skiftende kategorier. Svarede man forkert, gik man ud af legen. – En god leg!

Økonomi var temaet under mit besøg i 7.-9. klasse i samfundsfag. Eleverne drøftede en række samfundsmæssige emner såsom forbrug, husholdning, skat, udbud og efterspørgsel samt inflation. Sidste emne blev der vist en kort film om. Eleverne viste gennem deres svar relevant indsigt i emnerne. Skolen anvender Alinea, og årsplanen kredser sig om bl.a. emner som folketingsvalg, identitet, klima, sociale og kulturelle forhold.

Under mine besøg i klasserne blev der mulighed for at se og drøfte undervisningsmaterialer. Jeg kan konkludere, at undervisningen står med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

I det følgende er der en række eksempler på, hvad jeg har noteret under mine besøg i klasserne:

Under mit besøg i 0.-1. klasse i matematik arbejdede eleverne i første klasse med tierovergange, mens eleverne i nulte arbejdede uden tierovergang. Indlæringen blev konkretiseret med centicubes med røde tiere stablet og blå enere. Jeg kunne konstatere, at eleverne havde god forståelse for at tælle med og uden tierovergang.

Under et senere besøg i 0.-1. klasse i matematik var eleverne engagerede i et tema om bamser, som var inviteret med i skolen. Opgaven for eleverne var at måle alt, hvad måles kan på den medbragte bamse såsom højde, vægt, farve og særlige kendetegn. Tallene skrev eleverne i et skema. Under arbejdet bevægede eleverne sig rundt i klassen for at sammenligne deres bamser mht. højde og vægt m.m. Der blev anvendt målebånd, lineal og vurderet på bamsernes vægt. Eleverne viste stort engagement. Undervisningsmateriale bestod af bl.a. Kontext og Rema.

Lektionen under mit besøg i 4.-6. klasse i matematik stod på brøkgregning med et fælles oplæg og derefter selvstændigt arbejde eller i grupper af to. Jeg fik mulighed for at tale med eleverne om brøkgregning. Generelt var eleverne dygtige til brøkgregning.

I 2.-3. klasse i natur og teknik var eleverne og deres lærer ude i skolens sandkasse for at afprøve et forsøg med at udføre vulkanudbrud. Hertil blev der anvendt eddike, natron, farvestoffer og opvaskesæbe. Forsøgene lykkedes, så der fra næsten hvert krater flød ildrød "magma" op og blev til lava ned ad "bjergsiden". Efterfølgende blev der i klassen læst og forklaret om vulkaner, magma, lava og damp, tektoniske plader, aktive og udslukne vulkaner. En god og interessant time, som fangede elevernes interesse.

Under mit besøg i 2.-4. klasse i geografi handlede lektionen om Ghana. Med udgangspunkt i en bog "Læseraketten 2023" udgivet af OXFAM med støtte fra Danida og med henvisning til FN's Verdensmål samt en film om Ghana blev der undervist om Ghanas geograf, historie og dagligdag. Formålet med emnet var at inspirere til et globalt udsyn og lære eleverne om bæredygtighed. I filmen så og lyttede vi til Ghanas nationalsang "God bless our homeland, Ghana". Sidst i timen læste læreren en af bogens fortællinger højt for eleverne. "Fisk og Bente" hed den og handlede om ghanabørnenes hverdagsliv. En god time med interesserede elever.

Under mine besøg i klasserne blev der mulighed for at se og drøfte undervisningsmaterialer. Jeg kan konkludere, at undervisningen står med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

I det følgende er der en række eksempler på, hvad jeg har noteret under mine besøg i klasserne:

Under mit besøg i 2.-3. klasse idræt indledte eleverne timen med en opvarmning i at kaste med bolde mod en større bold mhp. at presse bolden over en streg hos eleverne i den modsatte ende af salen. Herefter viste eleverne en gymnastikopvisningsserie. Alle skolens elever var tilmeldt to gymnastikopvisninger, Vedersø Idrætsefterskole og i ROFI-centret i Ringkøbing. På denne måde ønskede skolen at vise sig frem for at profilere friskolen samt at medvirke til sammenhold i lokalområdet. En god oplevelse, som jeg måtte klappe ad.

I 4.-6. klasse i idræt stod den på kampsport to mod to på en måtte. Der måtte sparkes, boks, bruges arme og ben, men uden at røre hinanden. Samtidig var opgaven for eleverne at vise kropssprog som fx vrede, begejstring, engagement samt at udføre faldteknik, sparketeknik og lave stunt. Formålet var bl.a. at "udvikle sin balance", "anvende kropsbevidsthed i bevægelse og vise ansvar", sådan som læreren havde skrevet i årsplanen under fælles mål. Eleverne var engagerede!

Under mit første besøg i 2.-3. klasse i faget håndværk og design var det snart halloween, og eleverne var vældig optaget af at fremstille hver deres "heksegryde" fyldt med fx skelethoved, græskar, spøgelse, flagermus og kattemaske.

Under samtalen med læreren blev jeg orienteret om, at der senere skulle arbejdes i træ, så eleverne lærte at anvende andet værktøj.

I 4.-6. klasse i håndværk og design var eleverne i fuld gang med at fremstille plantetryk på et stykke stof ved først at fugte stoffet. Derefter var opgaven at placere og trykke blomster og blade på stoffet. Senere skulle der formodentligt fremstå de fineste aftryk, hvilket jeg dog ikke nåede at se, men engagerede, det var eleverne!

I 7.-9. klasse i håndværk og design var eleverne under mit besøg beskæftiget med at fremstille hver deres kaktus i papmache med kyllingetråd, lim og papir – afsluttet med en gang skibslak. Eleverne hyggede sig og var optaget af deres arbejde.

Under mine besøg blev der mulighed for at se og drøfte undervisningsmaterialer. Jeg kan konkludere, at undervisningen står med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Ud fra mine observationer, vurdering af af undervisningen, samtale med elever og lærere, se/høre deres karakterer, kan jeg konkludere, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Ud fra mine observationer, vurdering af af undervisningen, samtale med elever og lærere, se/høre deres karakterer, kan jeg konkludere, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Ud fra mine observationer, vurdering af af undervisningen, samtale med elever og lærere, se/høre deres karakterer, kan jeg konkludere, at elevernes standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Nej

10.1 Årsag

Prøvefri skole jf. §8a, stk. 6

10.3 Uddybning

Stadil-Vedersø Friskole har i henhold til § 8a, stk. 6 meddelt Børne- og Undervisningsministeriet, at den ikke afholder prøver. De regler om afgangseksamen, prøven på 8. klassetrin og 9.-klasseprøverne, der gælder for folkeskolen og dens elever, er skolen efter ansøgning blevet fritaget for.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Stadil- Vedersø Friskole er en god faglig og kreativ skole, og skolens undervisningstilbud står i høj grad mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Det er min klare vurdering, at det i undervisningsmaterialer, lærer/elevforhold mv. fremgår, at skolen i sit formål og virke forbereder eleverne til at leve i det danske samfund med frihed og folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Vurderingen er, at der bl.a. gennem dialog og valg af litteratur sker en demokratisk dannelse. Den demokratiske dannelse er med andre ord et gennemgående træk i skolens dagligdag.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Ej heller i idræt.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Det er min vurdering, at skolen bevidst arbejder med rummelighed og fællesskab - også med hensyn til at sikre kønsligestilling på skolen.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolen har en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt og har en procedure herom. Alle ansatte har modtaget en vejledning fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Ligesom i sidste skoleår efterlader Stadil-Vedersø Friskole også i skoleåret 2022-2023 et indtryk af,

- at eleverne trives i et trygt miljø med demokratiske værdier
- at elevernes undervisningstilbud og faglige standpunkt står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen i sit virke forbereder eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre.